

نومرو : ۱۴

برشنبه ۳۰ تشرین اول ۱۹۱۹

سر محوری :

ضالده ادیب

بو یوک و کجوسووه

اول بش کونده بر پنجشنبه کونلری چیقار ادبی ، علمی مجموعه در .

نسخه سی ۱۰ غرومدر

... اداره خانه سی ...

« ثروت فنون » مطبعه سنده در

صاحب امتیازی

صبیح زکریا

بزه واردوبه ارزانی کیم حاضرلادی؟
نهارخانه لرده و فابریقه لرده و دائره لرده
بوش قالان برلری قادیلر دولدرمادی؟
و بووطیقه لرینی موقعیته ایضا ایتمدیلمی؟
شو حالده اوروپاده قادین نه مایدیسه
تورکیاده ده تورک قادینی حربک
اوموزلرینه بوکندیکي وظیفه یی ایفادن
چکینمندی . او حالده بریسنه ویریلن
برحقدن دیکرینی محروم ایتک دغری
اولوری؟

۲ — قادیلر لایقستدر سیاسی

مسئله لره قاریشه جق درجه ده رشد لرینی
اثبات ایتمه مشلردر دیورلر . بونی
سویله بیلرک بر دفعه ده ارککلری کوز
اوکنه کتیرمه لرینی رجا ایدرم . تورکیاده
انتخاب حق و سیاسی حقوق ، استعمال ایله
اوکره نیلن برشی کییدر . مشروطیت
اعلان ایدیلدیکی کوندن سنی اون سنه
کندیکی حالده ارککلرین بوشده سیاسی به
صاحب ولدقلرینی اثبات ایدمه بیلر مشلر میدر؟
شوحالده بویله ارککلر ایچون ده وارد بر
سیبله قادیلر انتخاب حقندن محروم
ایتمک خودکامقندن باشقه برشیله تفسیر ایدیلدی .
ارککلره شونی ده اخطار ایتک ایسترم که مملکتنده
سیاسی حق ادرک واستیصال ایچون مجاهده
ایدن منور بر قادیلر صنی واردر . و اولرده
ارکک ارقداش لریده بوسیاسی مجاهده ده موفق
اولق ایچون کافی درجه ده مجهزدرلر .

۳ — فقط بونلرک فرقنده ایدیلر ، بزم

تتخاب حقندن استفاده مایچون اوکسوره جک حق قوتل
سیبلر وار . قادیلر مملکتک قدرانته هاندیر مسئله ده
لاقید براقی ، اونری وطنداش حق قوتدن محروم
ایتمک دیمکدر . حال بوک بزه بونلرک اولادی .
بومملکتک حیاتی ، استقلالی ایچین اک آخیر
فداکارلر قانلان ، یاورولرینی جانندن قوباروب
حدودلرده قوربان ویرن آناری بزم . هیچ
اولمازسه شید اولان چوققلرین نامنه بزم ده
سویله بیلرک سوزین واردر . اولادلریمک قاتی
عصرلردن بری امن بو طوطراغه بزم هرکسدن
زیاده مربوطز . وطنه قارشی اولان قیدسزلقلرینی
علناً اعلان ایدن عنصرلر انتخاب حقلرینی استعماله
مصرأ دعوت ایدرکن بزلری امال ایتک هم کنه ،
هم برجنایتدر . بوسوکی مملکت ایچون بزم ده
تصور ایتدیکمز رها بولاری ، بوبدخت اولمکنک
مقدراتی موضوع بحث اولاجق مجلده بزم ده
دوشوندیکمز خلاص چاره لری واردر . خلاصه
بزم ده سویله بیلرک سوزین ، مدافعه ایدمک
دعواض واردر . بومحرومیتک نه قدر االم و آجی
اولدیفی بزم قدر حس ایدمک سزکز .

۴ — مملکتک نفوسنک اصفندن فضله سنی

قادیلر تشکیل ایدیلور . حقنی ، وظیفه سنی
بیان بر مملکتک حیات و مقدراتنده ارککلر قدر

ایشی فرقه سی کاتب عمومیس
میس سه میل

مفظله کاران فرقه سی سرخصه سی
میس کنله ی

قادیلر صحیفه سی

قادیلر و انتخابات

بزه بونلرک اولادی ، بومملکتک حیاتی ، استقلالی ایچین اک آخیر
فداکارلر قانلان ، یاورولرینی جانندن قوباروب حدودلرده قربان ویرن
آناری بزم . هیچ اولمازسه اولن چوققلرین نامنه بزم ده سویله بیلرک
سوزین واردر . اولادلریمک قاتی عصرلردن بری امن بو طوطراغه بزم
هرکسدن زیاده مربوطز . وطنه قارشی اولان قیدسزلقلرینی اعلان ایدن
عنصری مصرأ انتخاباته اشتراک دعوت ایدرکن بزلری امال ایتک هم
کنه ، هم جنایتدر .

بالنقیجه مملکتک مقدرات و حیاتیله علاقه دار
مسئله لره قاریشق حقنی حائر اولامازلردی .
اوروپاده اولدینی کی بزم ده قادیلرک اوکنه
آتیلان ایلک اعتراض بودر . حال بوک بوکون
بودعوی کوتمک ممکنیدر اوروپا قادیلر

ایشی فرقه سی سرخصه سی : میس الی

حرب ائناسنده حیاتده کوستردکلری موقعیته
بودعوانک بطلاتی اثبات ایتدیلر و انتخاب حقنی
قازانمه موفق اولدیلر . بزم ده عینی حال واقم
اولمادی؟ بزم ده حربه کیدن ارککلک برینی
قادین دولدرمادی؟ درت حرب سنه سنه
ارککسز قالان آنادولوده تارلاری کیم سوردی ،

اوزون ددی قودیلردن صوکرانهایت
انتخاباته باشلانه بیلدی شیمدی بونون مملکت
انتخابات کورولتورلرله دولو . هر طرف بش اون
سنلاک سیاهی تجربه ک ، آجی وایم بر فلاکتک
ویردیکي هجانله مبعوثلرینی انتخابه مشغول .
هرکسک قلبنده مملکت بزم هاند صوکر قاری
امضالایه جق اولان ممثلرله قارشی برنجس ،
بر هیجان وار . فقط هر ارکک قدر ، بلکه
اونلردن فضله بو وطنه مربوط و عاشق اولان
قادیلر بوهیجانی جانلی بر شکله باشایاماق ،
مملکتک هاند دوشونجه و فکرلرینی بو طوطراقره
ویردکلری میلیونلرجه قریلر نامنه اولسون
سویله بیلرک بدجناننده بولونیورلر .

دونه قدر (تورک فمینیستی) نه اولایلیر؟
دیه دوشوندیکمز زمان قادیلرک انتخاباته اشتراکی
تصور بیلر ایتیلوردم . هنوز ارککلریمک بیلر
رشدلرینی اثبات ایدمه دکلری بر مسئله تورک
قادیلر ده قاریشدریمنی موافق کورمیسوردیم .
تورک فمینیستی ، تورک قادیلر بونون حقلرینی ،
استرداد لایق بر موقعه چیقارمه ن عبارت اولمالیدر
دیوردم

فقط بوکون مملکتک مقدراتی موضوع
اولدینی شو صرعه ده ، قادیلرک ایچون بوقندن
محروم ایدیلدیکنی دوشوندیکمز زمان ، منطق
بر معذرت بولامیورم ، تورک قادیلر ، بو وطنه
ارککلری قدر ، بالخاصه بعض عناصری قدر مربوط
دکایدیر؟ ارککه بو حق ویرن سیبلری آواشدیر .
برکن اولر قادیلرک فوقه چیقاران بر سبب
بولامیورم بوسبیلری برر بر تحلیل ایدم :
۱ — قادیلر هیاته داخل دکلردی .

حق و موقع صاحب اولان بوقادینلق اکثریتک
حیاتده کندیسی مدافه ایدن وکیلله احتیاجی
وارد ارککلر داغا قانونلری پایجی وضعیته
بولوندی، قادیلره قارشى قوت و قیله مستند
قانونلر یاپورلر. حال بوکه تورک قادینى، آرتق
ارککلرک بو مستبدانه قانونلرینه اسیر اولق

حریتروران فقهسى سرخهسى ميس فایب

مجبوریندن قورتولاجق قدر یوکسهلمشدر.
بناء علیه مجامده سوز سولهین ارککلک یانده
کندی حقونى مدافه ایدن برده قادیلر کورمک
ایستور. کچن سنه لرده مجامده قادیلر مبعورلر
اولسه ایدی، حقوق عائله نرنامه سی، قادیلرک
سیاحتی مسئله سی موضوع بحث اولدینی زمان

ملی فرقه سرخهسى : ميس ژیل لبرو

بزی مدافه ایدمک وکیللر بولونه یله جکدی.
بوکون حیات بکی بر شکل آلیور. بویکی
حیاتده قادیلرک حقلى، وظیفه لری، موقعلری
بکی بر شکلده تجلی ایدمک. بکی طوبلانده حق
مجلس، اجتماعی، اقتصادی، علمی، سیاسی
برجوق بکی احتیاجلر دوالر بولق مجبورینده
قلاجق. بودوالر آرانیرکن قادیلرک احتیاجلرینی
کیم مدافه ایدمک؟

مملکت مدنی کالنده، حرقى وحقى سیاسی
تکاملنده بینه قادیلری بر طرفه براقه رقی یوروپه.
جک؟ مملکتک اکثریتی تشکیل ایدن نفوسی،
داغا وظیفه سز، حق سز، موقع سز برکنله
کبی وطنه عائد ایشلرده لا قیدی کوزه جکر؟
آرتق حریت محدود بر زمره به تخصیص
ایدلمه من. وارککلرک ممثلریندن مرکب بر مجلس
آرتق مملکتکى ممثل ایدم من. قانون اساسینک
بوتون عثمانیلره ویردیکی حق بزلردن کیسمه
اسرکه به من. امید ایدرم که بکی مجلسک بکی
مبعورلری بو نقطه بی یاقیدن کورور و بوسی
یاقیدن ایشیدرلر.

صحبہ زکریا

عقیقات :

دعوت مفرق آتورستانه آبرانی

کلدانستان، آتورستان و ایران قدیم
مدینلرینک تدقیقاتی بکیدر. بوملل و ممالکک عائد
معلومات تاریخیه کندیلرین قالمه آثار ایله معلوم
اولدیندن بر عصردن آز بر زمان اول حان مجهول
کبی ایدی. زمنه قدیمه ده، معموریت و مآثر
صناعتله شهرتکیر جهان اولان آسیا یانچلر نه
اقوام زامانلرک مدینلرینه دلالت ایدمک بر اثر
مشهود اولدیندن اقوام مذکور به عائد وقایع
و خصوصیات افسانه و باسطایر طرزنده قالیوردی.
کچن عصرک نصف اولنده، اوروپالیر
ممالک شرقیه حفريات و تحریاته ابتداریه کلریندن
کشفیتک تعلق ایتدیکی مناطق و ممالکک فی هیئتلر
اعزام ایدرک عصرلرک ط پراق آلتنده کیزله دیکی
ایک قدیم دورلرک برر شاخص ضیاداری اولان
آبداتی ظاهره اخراج ایتدیلر. لسانک کشف
اسراوینه موفقیت حاصل اولدیندن خط مساری
ایله محرر کتابلر تدقیق و قرائت اولنهرق بولمترک
تاریخ اقوامده کی موقعلرله ماضیده کی ششون
و حادثاتنک نهلردن عبارت اولدینقی بولیلر.
حفريات خصوصنده سائر اقوامه تقدم ایدن
فرانسزلر عراقه کوندردکلری متع د هیئتله
الیوم مشهور انام اولان اوی همنا آثار نادره بی
پارسه نقل ایتدیلر. ازجله (۱۸۸۷-۱۸۸۱)
تاریخلرنده حائر دوسارزه ق معرفتیه تللو
خرابه لرنده ظاهره چیقاریلان تاریخی دینه لری
لوور مشهور دائیسنه وضع ایتدیلر. فرانسزلردن
صکره انکلیز انجیل جمعیتلری بواغورده برخیلی
مساعی صرف ایتدیلر. اسرقالیلرله کشفیات
غبطه ایدرک حفريات ره پیشکار بولندیلر. نهایت
آمانلر ساحه حفريات آتیه لری اصول و قواعد
فنیه سی دائره سنده کشفیات و تحریاته کرمی
ویردیلر.

ابتدارده، اوروپالی حافرلر بردفینه تاریخیه
اولان ممالک عثمانیه میدانده بولدرلری اشیایله
بالدات کشف ایتدکلری آثار عتیقه بی جلب
ایتدکلری واپورلرله ملکتمزدن اخراج ایدیور.
لردی. بو حافرلر میانده خرس آباد خرابه لرنده
کشفیاتله اشتهاو ایدن و یقتور یلاس آثار مکشوفه بی
امثال وجهله فرانسه به برای نقل دجله ده کلکله
بعدالتحمل بولچه قاراش ایدمده آثار مذکور
بصریه وصولندن اول شطالدریده غرق و نابود
اولمشدر.

بو آثار مهمه تاریخیه نک کافه سی وقتیه خاک
پاک عثمانی اوزرنده تمییش اتوامه عائد بولندیندن،
ضیاعی علم و فن نقطه نظریندن ندرجه حائر
اهمیت و شایان تأسف ایسه بز عثمانیلر ایچون
قیمت و تأثری ارسیتده مضع قدر بشاء علیه،
ضایع اولان اشیای قدیمه نک نهلردن عبارت
بولدینقی، نهرک هانکی نقطه سنده غرق اولدینقی؛

بولرک وسائط جدیده ایله قابل التحلیص اولوب
اولدینقی تدقیق ایدم.

بلاس، ۱۸۶۷ سنه سنده نینوه و آتور.
ستان [۱] عنانیله نصرایتدیکی اثرنده، مرالده
کندیسنجه موجب تأثر حادثاتی فخراللم و مشکل
اولدیندن تفصیلا کیرشمیوب بغدادده آثار
عتیقه نک نقلی دیگرالره تودیم ایتدیکی بالیان
دوچار اولدینی بوفلا کندن سائر حافرلرک مصون
قلمسی عنایتی قید ایدرک راپورلرک صنایع نفیسه
اقاده میسله امیراطورلق سراینده محفوظ اولدینقی
سویلیور.

مفرق آثار عتیقه به دائر اخیراً نشریاتده
بولنان عجمستان هیئت فنیه سی ارکان سابقه سندن
موسیو موریس بی باول امرده خارجیه نظارتی
مخزن اوراقنه مراجعت ایدیور؛ اوراده موجود
اوراق ۱۸۵۵ سنه سندن اول اولانلرینک
عمومه کشاده اولدینقی و باخصوص معلوماجمده
زنکین بولندینقی بیان ایتدکن صکره، لوور
موزه سی دوسیه لرنده دخی بوکا دائر وثائقه
دسترس اوله مدینقی؛ یالکز اوراق مینه دائره سنده
اشبو وثائق بروجه زیر عبارتله لرلر محرر اوچ
پاکت دروننده بولدینقی ذکر ایدیور.

«F. 21 546 et 547 Fouilles sur l'emp-
acement de l'ancienne Minive 1851-1860»
et «F. 21 Mission de Fresnel en Mésopotamie»

اوراق مذکورمک محتویاتی آثار عتیقه نک
صورت غرقیه صرف اولنان مساعی و تمیشتان
ولوور موزه سنه نقلنه قدر جریان ایدن وقایع
و حادثاتنک باحشدر.

اشبو راپورلر مفادیلر اثرک مطالعه سندن
مستبان اولدینی وجهله بلاس، سانی بوتاطرفندن
۱۸۴۵ ترک ایدیلن حفريات تکرار ابتدار ایتک
اوزره ۱۸۵۱ سنه سی اغستوستک بکرمی ایکسینده
محل حفريات عزیمت اسرخی آلدی. موعالیله،
حرکتندن اول عراقده مشهور اوپه رتک رفقتیه
اجرای حفريات ایدن فرهل هیئت حفریه سنه
مخصوص ۷۰۰۰ فرانقندن ۸۰۰۰۰ فرانق
نسبتنده جزئی بر مبلغ آله بیلبردی حافر، فرانسز
اقاده میسندن [۲] آلدینی تعلیمده دجله به جوار
تیه لرله خرس آبادده کائن سارغون سرایتده حفريات
اجر ایدرک آثار هیکل تراشی، وازولر، هم زر آوانی،
ترابی اسطوانه لرله لوور موزه سنک هنوز
مالک اولدینقی امور خصوصیه حیاتده مستعمل
هر نوع اشیایی ممکن ایلدینی درجه ده جم
ایدمک ایدی. دوت سنه دوام ایتدن حفريات
مدتیجه اقتطاف اولنان تمیرات پاک مهم ایدی.
بتون بر سرای بر شهرک اقسام کثیره سی تحری
ایدلدی. هیکار، الحاق قبارععلی منحوتان،
استاتولر، کتابلر، آتور قدیم مدینیتی تنویر

4) Placé: Ninive et L'Assyrie (Paris 1867)
[2] Academie des Inscriptions et Belles-
Lettres.